

Hej mamma, det var ett tag sedan

Foto: David Lundmark

De säger att det var en solig majdag när jag akut hämtades av min dagmamma. Den dagen du tog ditt liv. Jag skulle snart fylla fyra, och jag var helt omedveten om att jag precis hade förlorat min mamma för alltid.

Jag visste inte att du begått självmord. Och i tidningen stod det bara "Kvinna omkom i villabrand". Det var först när jag fyllt 15 som pappa tog ut mig på altanen, en mörk och kall sommarkväll, och berättade allt.

Det är omöjligt för mig att helt veta varför du gjorde det, men under den senaste tiden har jag försökt att förstå dig genom andra. Människor som stod dig nära, som din äldsta son. Även om jag inte minns dig förstod jag snabbt att ditt liv innehöll många fruktansvärt svåra perioder. Det var extremt tungt, och till slut blev det för mycket.

Mamma, jag fick aldrig lära känna dig som person. Jag kommer inte ihåg hur din röst lät eller hur ditt leende såg ut. Mina familjemedlemmar har berättat att du älskade konst, att skriva brev, att rita och måla. Jag har fått höra

att du hade ett vackert, genuint leende och att din röst varken var ljus eller mörk.

Tyvärr fick jag också veta att du sällan visade ditt vackra leende under den sista tiden. Och att du gömde och tryckte alla sorgerna du upplevt extremt väl.

Så väl att även när du inte släppte taget om min pappa dagen innan du dog, kunde han inte ana vad du planerat.

Du fick aldrig lära känna mig, mamma. Och det har hänt en del sedan vi senast träffades. När jag var yngre höll jag på med en del sporter: fotboll, taekwondo och gymnastik, men jag fastnade inte riktigt för någon av dem. Just nu gymmar jag som nästan alla killar i min ålder, och det går väldigt bra. Jag går på gymnasiet och funderar på att plugga vidare till universitetet - en väldigt lång väg från dagmaman som du lämnade mig hos.

Pappa säger ofta att du hade varit stolt över mannen som jag blivit. Så även om du aldrig fick se min första fotbollsmatch eller träffa min första flickvän kanske du nu har fått lite bättre förståelse om vem jag är i dag.

när jag mädde som sämst skylldes jag på dig

Precis som du har jag inte alltid varit glad. När jag var yngre kände jag mig ofta konstig, utanför och som om jag inte hörde hemma någonstans. Konstighetskänslan kom från att jag inte hade någon normal uppväxt över huvud taget, det ledde till att jag ofta sågs som lite udda.

Precis som du har jag gömt undan och tryckt ner det jobbiga. När jag mädde som sämst skylldes jag på dig för att jag var annorlunda.

Jag övertygade mig själv om att allt varit bättre om du funnits här. Jag är fortfarande inte alltid glad, men jag känner att jag är på rätt väg och är mycket mer bekväm med mig själv nu.

Jag har lärt mig acceptera vem jag är, och det har lett till att jag också accepterat dig för den du är: min mamma.

Adam

Adam:

Att fundera över de här sakerna och uttrycka dem i ord har hjälpt mig att komma vidare

Foto: David Lundmark

Jag träffar Adam på Stockholms central en lördagseftermiddag. Han är på snabbbesök från sin hemstad Växjö för att besöka sin storebror Alexander.

Det är Adam Mahmoud som skrivit brevet till sin mamma på föregående sida. Mamman som tog sitt liv för 14 år sedan strax innan Adam skulle fylla fyra år. Nu har han fyllt 18 och går sista året på gymnasiets ekonomiprogram med inriktning mot juridik. När han är klar har han tänkt plugga vidare på universitetet. Målet är att bli jurist.

Adam är vänlig, lågmäld och eftertänksam. Han är först lite tveksam till att berätta om sig själv och om sitt motiv att skriva brevet.

– Kan man inte bara trycka själva brevet? Det mesta står ju där redan.

Men sedan enas vi om att många nog vill veta lite mer om honom ändå.

– Förra terminen gjorde jag gymnasie-

praktik som journalist på Smålands-Posten. Jag skrev några artiklar om ensamhet och psykisk ohälsa. Och så skrev jag om mig själv, om mitt liv.

Det var den texten som blev Adams brev till sin mamma. Men av olika skäl trycktes den aldrig i tidningen. Jag frågar honom var han tror att hans mamma är nu.

– Jag vet inte. Jag är inte religiös, jo, lite kanske. Men jag har inga tankar om att få träffa henne igen. Jag önskar bara att hon fått leva vidare.

Av brevet framgår det att din pappa berättade för dig om självmordet när du fyllt 15. Hade du velat att det skett tidigare?

– Jag vill inte klandra min pappa. Han gjorde det som han tyckte var bäst för mig. Och jag hade ju inte fattat om han berättat när jag var fyra. Då förstod jag ju knappt att mamma var borta.

Under många år pratades det inte om Adams mamma hemma. Jag frågar hur han själv skulle göra om han fick en son vars mamma tog livet av sig.

– När tiden kändes rätt skulle jag ha satt mig ned med honom och frågat: ”Vet du vad självmord är”? Sedan hade jag förklarat. Att en del människor blir så ledsna att de inte orkar leva. Jag hade absolut pratat om självmordet. Ingenting blir bättre av att det sopas under mattan.

Adam Mahmoud säger att brevet varit enormt betydelsefullt för honom.

– Att fundera över de här sakerna och uttrycka dem i ord har hjälpt mig att komma vidare. Det utvecklat mig som person.

Är det något du kan rekommendera till andra?

– Absolut.

Adam kände inte tidigare till Spes verksamhet.

– Det är jättebra att det finns möjlighet att prata och att träffa andra i samma situation. Men just nu känner jag själv inget behov av det.

Erik Ohlsson